

Huvudansökan, kandidatprogrammet i samhällsvetenskaper

Andra skedets prov 24.6.2020

Fråga 1 relaterar till Åsa Wikforss artikel om fake news som ingick i förhandslitteraturen till urvalsprovet. **BESVARA FRÅGA 1:** Vilka effekter har fake news på väljarnas beteende enligt författaren? (3 p)

Förberedelsetid: **1min 30sek**

Svarstid: **3min**

Fråga 2 relaterar till Maria Bäcks artikel om socialt kapital som ingick i förhandslitteraturen till urvalsprovet. **BESVARA FRÅGA 2:** Beskriv två centrala teorier om socialt kapital och vilket perspektiv de har på individen och samhället. (3 p)

Förberedelsetid: **1min 30sek**

Svarstid: **3min**

Fråga 3 relaterar till Matti Pellonpääs artikel om yttrandefrihet som utgjorde bifogat material till urvalsprovet. **BESVARA FRÅGA 3:** I det skriftliga urvalsprovet ingick frågor där du ombads diskutera problematiken och utmaningarna kring yttrandefrihet i Europa utgående från olika fall. Vilka problem och utmaningar lyfte du fram i ditt svar (2 p) och hur resonerade du när du valde att lyfta fram just dessa (2 p)?

Förberedelsetid: **1min 30sek**

Svarstid: **4min**

Huvudansökan, kandidatprogrammet i samhällsvetenskaper, sökmålet samhällsvetenskaper

Modellsvar för andra skedets provet 24.6.2020

Det muntliga urvalsprovet består av tre (3) frågor. Frågorna 1 och 2 kan ge högst 3 poäng per fråga och Fråga 3 kan ge högst 4 poäng. **Maximala poäng i det muntliga urvalsprovet är 10.**

Poängantalet för huvudfrågorna och deras delfrågor anges per fråga. Besvara alla frågor inom den angivna tidsramen.

Fråga 1 relaterar till Åsa Wikforss artikel om fake news som ingick i förhandslitteraturen till urvalsprovet.

BESVARA FRÅGA 1: Vilka effekter har fake news på väljarnas beteende enligt författaren? (3 p)

(Artikel: "Vad är egentligen fake news? Ett missbrukat begrepp och en oroande verklighet" av Åsa Wikforss (2018).

Förberedelsetid: 1 min 30 sek.

Svarstid: 3 min.)

Modellsvar:

Beskrivning (framom uppläsning) av eget urval av följande utdrag kring effekterna på väljarnas beteende ger sammanlagt 3 poäng. 1 poäng ges per omnämnande av effekter utgående från någon av de svärtade punkterna:

"Konsekvenserna av fejkade nyheter

En viktig fråga är vilken effekt fejkade nyheter faktiskt har på väljarnas beteende. Detta är något som man precis börjat undersöka i eftersvallet till det amerikanska presidentvalet. Frågan är dels i vilken utsträckning väljare läste fejkade nyheter, dels i vilken utsträckning denna

läsning påverkade hur de röstade. Enligt en studie nåddes hela 25 procent av amerikanerna av åtminstone en fejkad nyhet före valet, men samtidigt konstaterar forskarna att fejkade nyheter utgjorde en mycket liten del av den totala nyhetskonsumtionen: 1 procent av Clintonväljarnas och 6 procent av Trumpväljarnas nyheter (Guess med flera, 2018). Detta ger stöd för hypotesen att fejkade nyheter inte hade så stor påverkan, trots att spridningen var omfattande (Carey 2018). En alldeles färsk undersökning pekar dock i motsatt riktning (Gunther med flera, 2018). I denna har man inte bara studerat hur stor del av nyhetsdieten som bestod av fejkade nyheter utan mer specifikt ställt frågan i vilken utsträckning de som tidigare röstade på Obama avstod att rösta på Clinton som ett resultat av fejkade nyheter. Man fokuserade på tre falska nyheter som fick mycket stor spridning under valet: att Clinton var svårt sjuk, att påven gav sitt stöd till Trump, och att Clinton hade godkänt försäljning av vapen till Islamiska jihadisterna. Man konstaterar att det föreligger en intressant korrelation: Endast 17 procent av tidigare Obamaväljare som trodde på en av dessa falska historier röstade på Clinton. Efter att ha tagit hänsyn till andra faktorer som påverkade väljarbeteendet (missnöje med ekonomin, utbildningsnivå, etc.) konstaterar man att det var 3,9 gånger mer sannolikt att en Obamaväljare som trodde på en eller flera av dessa fejkade nyheter avstod från att rösta på Clinton än att en Obamaväljare som inte trodde på dem gjorde det. Enligt beräkningar gjorda av Washington Posts opinionsexpert är det troligt att detta avgjorde saken i de stater där Clinton förlorade mot Trump med mycket liten marginal, som Michigan och Pennsylvania (Blake 2018).

Hur blir det i det svenska valet? I vilken utsträckning kommer fejkade nyheter att påverka väljarna? Vi vet att Sverige utsätts för fejkade nyheter skapade av aktörer med en politisk agenda, både nationella sådana och av internationella aktörer som ryska trollfabriker och Breitbart News. En viktig skillnad jämfört med det amerikanska valet är förstås att det nu finns en utbredd medvetenhet om att fejkade nyheter förekommer. Detta har rimligen en dämpande effekt när det gäller acceptans och spridning av falska uppgifter. Samtidigt vet man att vi överskattar den egna förmågan att urskilja falska nyheter. Det finns också en risk att medvetenheten om falska nyheter leder till en allmän skepsis inför nyhetsförmedling och därmed underminerar tilltron till medierna i stort.” (Wikforss 2018, 25-27)

Fråga 2 relaterar till Maria Bäcks artikel om socialt kapital som ingick i förhandslitteraturen till urvalsprovet.

BESVARA FRÅGA 2: Beskriv två centrala teorier om socialt kapital och vilket perspektiv

de har på individen och samhället. (3 p)

(Artikel: "Från metafor till mätning: en samhällsvetenskaplig översikt om det sociala kapitalets beståndsdelar och effekter" av Maria Bäck (2012).

Förberedelsetid: 1 min 30 sek.

Svarstid: 3 min.)

Modellsvar:

Beskrivning (framom uppläsning) av två teorier jämte teoriernas perspektiv på individen och samhället utgående från följande utdrag ger sammanlagt 3 poäng. 1 poäng ges per grundläggande definition av resp. teori och 0,5 poäng för dess individ-/samhällsperspektiv utgående från någon av de svärtade punkterna (intrycket av svaret som helhet är viktigare än särskiljningen mellan poängen för 'perspektiv' resp. 'definition' som inte är nödvändig):

Robert D. Putnam

I nästan all litteratur som behandlar det sociala kapitalet hänvisas till Harvardprofessorn Robert D. Putnam. Även om han inte direkt myntat begreppet, så är det hans definition om socialt kapital som fått utgöra en utgångspunkt. Putnam (2000: 19) skriver att "medan man med fysiskt kapital menar fysiska ting och med humant kapital individernas färdigheter och kunskaper, avser man med det sociala kapitalet förbindelser mellan individerna, sociala nätverk och normer av ömsesidighet och tillförlitlighet som dessa förbindelser skapar". De tre termer som Putnam lyfter upp i sin definition, d.v.s. normer, nätverk och förtroende, har kommit att dominera den begreppsliga diskussionen, även om man inte kunnat enas om var i den kausala kedjan de placerar sig (Bäck 2011: 9; Baron m.fl.. 2000: 9). I Den fungerande demokratin (1996, ursprungligen utgiven 1993) undersöker Putnam och hans forskarteam en decentraliseringsreform i Italien på 1970-talet. De fann att demokratin fungerade bättre, institutionerna var effektivare och den ekonomiska tillväxten ökande i regioner med hög medborgaranda, starka civilsamhälleliga traditioner och ohierarkiska, horisontella nätverk.

Medan detta var situationen i de norra regionerna i Italien, så gällde det motsatta i de södra delarna av landet. I de syditalienska regionerna saknades de civilsamhälleliga traditionerna och även om man kunde finna nätverk även där, så var de av vertikal karaktär. De var oftast så kallade beskyddar-klientnätverk som inte bidrog till att öka demokratin eller göra institutionerna effektivare (Bäck 2011: 9). Enligt Putnam fanns rötterna till samhälls-

livets organisering redan i det medeltida Italien. Lärdomarna från Den fungerande demokratin var alltså att både stat och marknad fungerar bättre i miljöer där god medborgaranda råder och där förbindelserna mellan medborgarna är av horisontell, snarare än vertikal, karaktär. Både samhällsmiljö och historia påverkade starkt institutionernas utveckling och effektivitet (Putnam 1996: 147–195, 218; Bäck 2011: 9).

I *Bowling Alone* (på svenska *Den ensamme bowlaren*) visar Putnam med hjälp av omfattande statistiska data hur det sociala kapitalet har minskat i Förenta staterna sedan 1960-talet och menar att detta haft djupgående konsekvenser för det amerikanska samhällslivet. Bokens titel syftar på ett fenomen som, enligt Putnam, beskriver det avtagande föreningsengagemanget. Bowling har traditionellt varit starkt föreningsbaserat, och bowlingklubbarnas funktion har varit bredare än bara en rekreativ möjlighet. De har fungerat som skapare av sociala nätverk i en mycket bredare mening. I sin studie observerar Putnam starkt avtagande trender när det gäller alla former av socialt umgänge. Förutom att man slutat engagera sig i frivilliga föreningar så träffar man grannar, vänner och släktingar i allt mindre utsträckning. Även det politiska deltagandet har minskat. Den stora boven i sammanhanget är, enligt Putnam, televisionen, framför vilken amerikanerna tillbringar allt mer av sin fritid i stället för att aktivera sig i mer sociala aktivitetsformer. Liknande trender har kunnat skönjas även på andra håll i världen (Putnam 2000; Pharr & Putnam 2002; Bäck 2011: 10).

Putnam har fått många efterföljare, men inte oväntat också många kritiker. Kritiken har speciellt riktats mot Putnams (och flera andras) definitioner av det sociala kapitalet och har ofta att göra med svårigheterna i att mäta och operationalisera fenomenet i fråga. Enligt Norris handlar det om dualismen i begreppet socialt kapital: socialt kapital kan ses som ett strukturellt fenomen (sociala nätverk) och som ett kognitivt eller attitydrelaterat fenomen (sociala normer och förtroende). Båda aspekterna borde inkluderas men det är vanligt att någondera utelämnas (Norris 2002: 138). Samtidigt uppstår ofta ett cirkelresonemang som har att göra med denna begreppsutläggning. Det är väsentligt att avgöra vilka som är det sociala kapitalets källor och vilka som är effekterna, men i litteraturen blandas de ofta. Sociala normer sägs utmytna ur sociala nätverk, som i sin tur genererar mer socialt förtroende. Det är också möjligt att socialt förtroende bidrar till ökat deltagande i olika nätverk o.s.v. Enligt Portes (1998: 19–20) blir tautologin mycket uppenbar i Putnams analys av de italienska regionerna. Om regionen är "medborgerlig" så gör den "medborgerliga saker" och om den är "omedborgerlig" så gör den det inte.

James Coleman

Den amerikanske sociologen James Coleman har också haft ett starkt inflytande på det sociala kapitalets teoriutveckling. För Coleman var det speciellt viktigt att undersöka vilken roll det sociala kapitalet har i skapandet av humant kapital, som exempelvis utbildning. Med hjälp av idén om socialt kapital sammanför han två olika perspektiv på individens sociala handlingar, dels ett sociologiskt perspektiv som utgår från att socialisering och sociala normer styr individens handlingar, och dels ett ekonomiskt perspektiv enligt vilket de självständiga individernas handlingar styrs av strävan efter att maximera den egna nyttan (Coleman 1988: S95–121). I sina studier om utbildning och kunskap i amerikanska ghetton bevisade Coleman att socialt kapital inte enbart var en tillgång hos eliter, utan det kunde också bibringa nytta för fattiga och marginaliserade gemenskaper eller samhällen. Coleman uppfattar det sociala kapitalet som en resurs som överskrider den individuella nyttan i och med att det innefattar en förväntning av ömsesidighet och ett större nätverk där relationerna kännetecknas av förtroende och delade värderingar (Field 2003: 20; Bäck 2011: 11). Coleman har sedermera blivit känd för sin ivriga användning av teorin om rationella val inom sociologin, och senare även då han diskuterar sin syn på det sociala kapitalet. Med de principer i tankarna som teorin om rationella val innefattar anammade Coleman en individualistisk förklaringsmodell av mänskligt beteende; människorna strävar efter att maximera sin egen nytta oberoende av hur det går för andra. Socialt kapital blev för Coleman med andra ord ett svar på frågan om varför människor ibland väljer att samarbeta i sådana fall där de (åtminstone på kort sikt) skulle gynnas av att enbart eftersträva den egna nyttan (Coleman 1988: S155; 1994; Field 2003: 21–22; Bäck 2011: 10–11).

Sin definition av det sociala kapitalet utvecklade Coleman först i en ofta omnämnd artikel i *American Journal of Sociology* (1988). I fokus står förhållandet mellan socialt kapital och humant kapital, och artikeln reflekterar Colemans intresse av att sammanföra ekonomi och sociologi. Centralt är hur socialt kapital kan omvandlas till humant kapital (Coleman 1988: S107). I en senare bok, *Foundations of Social Theory* (1994) definierar Coleman socialt kapital som "[...] en uppsättning resurser som är inneboende i familjerelationer och i samhällets sociala organisation och som är fördelaktiga för den kognitiva eller sociala utvecklingen hos ett barn eller en ung person. Dessa resurser varierar för olika personer och kan

utgöra en viktig fördel för barn och ungdomar i utvecklingen av deras humankapital” (Coleman 1994: 300ff, min översättning).

Inte heller Coleman undgår kritik när det gäller definitionen, som också i hans fall upplevts som konturlös och flertydig. Till exempel Portes (1998) efterlyser en tydligare distinktion mellan å ena sidan medlemskap i sociala strukturer, som kunde definieras som socialt kapital, och å andra sidan de resurser eller fördelar som dylika medlemskap kan medföra. Coleman lägger också stor vikt på starka band mellan individerna och förbiser det faktum att svagare men breda kontakter kan skapa bättre förutsättningar för ny kunskap och nya resurser (Portes 1998: 4–5; Baron m.fl.. 2000: 7; Bäck 2011: 12–13).

Pierre Bourdieu

Pierre Bourdieu utvecklade sin version av begreppet socialt kapital på 1970- och 1980-talen. Dessa studier har emellertid inte åtnjutit lika stor uppmärksamhet som hans andra studier av sociala teorier. I motsats till amerikanerna Coleman och Putnam är Bourdieu mycket tydligt en europeisk kultursociolog. Han utvecklade sin definition av socialt kapital över tid utgående från flera olika texter. På 1960-talet utförde han fältarbete i en berberstam i Algeriet och utvecklade koncepten ”symboliskt kapital” och ”kulturellt kapital”. Med kapital avser Bourdieu, förenklat sagt, olika slag av symboliska och materiella tillgångar. Det sociala kapitalet blir inte så utförligt analyserat i Bourdieus teorier om kapital, men med socialt kapital syftar han bl.a. släktskap och vänskapsförbindelser (Broady 1991: 179; 1998: 3)

I *An Invitation to Reflexive Sociology* (1992: 119) definierar Bourdieu socialt kapital som ”summan av resurser, faktiska eller virtuella, som tillfaller en individ eller en grupp på grund av innehav av ett hållbart nätverk av mer eller mindre institutionaliserade relationer av ömsesidig bekantskap och erkännande” (Bourdieu & Wacquant 1992: 119, min översättning). Broady (1991: 180; 2002: 55ff) påpekar att Bourdieus definition av socialt kapital enbart är preliminär och inte bör ”uppfattas som en etikett på givna empiriska fenomen”. Det är snarare fråga om en intuitiv förståelse av de sociala förbindelsernas betydelse. Bourdieus intresse ligger i första hand i hur socialt kapital förmedlas och lagras inom nätverken, hur det kan omvandlas till exempelvis ekonomiskt kapital och vilket arbete (i form av tid och kostnad) allt detta kräver. Denna tankegång, d.v.s. att allt kan föras tillbaka till

det ekonomiska kapitalet, återspeglar också hur Bourdieu influerades av marxistisk sociologi och hur hans ursprungliga intresse låg i förståelsen av sociala hierarkier och ojämlikhet. Tydligt blir också att Bourdieu ser det sociala kapitalet som en tillgång enbart för de privilegierade och eliterna (Broady 1991: 180; 2002: 55ff, Field 2003: 15ff, Bäck 2011: 15).

I motsats till de flesta andra teoretiker förutsätter Bourdieu inte att den interaktion som sker inom nätverken grundar på normer av ömsesidighet eller förtroende. Man kan använda sig av det sociala kapitalet man samlat på sig utan att ha något förtroendeförhållande till de andra medlemmarna i nätverket. För Bourdieu är det sociala kapitalet, i motsats till exempelvis Putnams resonemang, snarare en tillgång hos individen än hos kollektivet (Broady 2002: 58f, Bäck 2011: 15).

Eric Uslaner

Eric Uslaner är en av de många forskare som ser det sociala förtroendet som den viktigaste beståndsdel i det sociala kapitalet. Ett verk som kommit att betraktas som centralt i den samhällsvetenskapliga forskningen om förtroende är hans *The Moral Foundations of Trust* (2002). Uslaner avstår ifrån att explicit ta ställning till termen socialt kapital, men samtidigt erbjuder han flera inlägg i diskussionen. För Uslaner är speciellt de moraliska grunderna för förtroende bland människor essentiellt. Centralt i hans forskning är uppfattningen om att förtroendet formas relativt tidigt genom en socialisationsprocess i vilken familjen har en viktig roll. Uslaner argumenterar för att den i dessa sammanhang ofta använda enkätfrågan Generellt sett, skulle du säga att de flesta människor är att lita på, eller kan man aldrig vara nog försiktig? uttrycker förtroende för främlingar och kan således inte grundas på erfarenhet. Det han kallar "generaliserat mellanmänniskt förtroende" är ett moraliskt koncept som inverkar på många olika saker i det dagliga livet i samhället.

Uslaner noterar att det generaliserade mellanmänniska förtroendet håller på att minska och att detta har inverkat på det amerikanska politiska livet. Som förklarande variabler ser Uslaner den avtagande optimismen (definierat som övertygelsen om att framtiden kommer att bli bättre än det förflutna samt känslan av att man har kontroll över sitt liv och sin miljö) och en ökande ekonomisk ojämlikhet. Då ojämlikheten ökar, avtar optimismen och därmed förtroendet. Pessimistiska individer litar enbart på en liten krets av likasinnade (partikulärt förtroende). De håller sig borta från deltagande i samhällslivet och går därmed miste om de

fördelar som risktagande ibland kan föra med sig (Uslaner 1999: 138; Rothstein & Uslaner 2005; Bäck 2011).

Det som skiljer Uslaner från flertalet forskare i socialt kapital är att han anser att socialt deltagande knappast har någon effekt på generaliserat mellanmänskligt förtroende. Avtagande trender i de flesta former av civilt engagemang har inte att göra med förtroende eftersom engagemanget varken producerar eller konsumerar förtroende. De flesta former av deltagande länkar oss inte till individer som är annorlunda än vi själva utan till sådana som är likasinnade. "Den största orsaken till att folk umgås mycket är att de har många vänner, inte att de litar på främmande. Misantroper har också vänner" skriver Uslaner (2002: 125, min översättning). Enligt den undersökning han utför i *The Moral Foundations of Trust* är det endast frivilligarbete och bidragsgivande till välgörenhet som kan relateras till socialt förtroende, och detta p.g.a. att det sammanbinder oss med individer som är annorlunda än vi själva (Uslaner 2002: kap. 5, 7; 1999: 128; Bäck 2011: 17).

Bo Rothstein

Bo Rothsteins undersökningar erbjuder ett mer politologiskt inslag i debatten om socialt kapital. Bland hans intresseområden finns den sociala fällans problem, som han diskuterar i *Sociala fällor och tillitens problem* (2003). I ett samhälle kan alla vinna om man bara förmår arbeta tillsammans. För att samarbete ska vara möjligt krävs en viss grad av tillit mellan parterna. Denna tillit grundar långt på vilken förhandsuppfattning man har om den andra partens trovärdighet, d.v.s. hur man tror att den andra kommer att handla. Saknas sådant förtroende så kan det vara rationellt att inte samarbeta. I detta fall uppstår emellertid en social fälla. Ifall de båda parterna skulle samarbeta skulle de båda vinna på detta samarbete, men eftersom förtroende och därmed samarbete saknas, förlorar båda. Detta är ett dilemma i det kollektiva handlandet som brukar benämnas "allmänningens tragedi". Ett botemedel för att undvika denna typ av sociala fällor är det sociala kapitalet, eller som Rothstein (2003: 12, 14–15) benämner det sociala kapitalets "centrala kvalitativa ingrediens", nämligen tilliten. En definition av socialt kapital bör, enligt Rothstein, inkludera både en kvantitativ och en kvalitativ dimension.

Han skriver: "En definition av socialt kapital kan därvidlag lämpligen starta med att begreppet är sammansatt av två olika termer. "Social" indikerar att det har något att göra med relationer mellan individer, "kapital" att det utgör någon slags tillgång för de människor eller

organisationer som är i besittning av det. [...]På den individuella nivån är socialt kapital summan av antalet kontakter en individ har multiplicerat med graden av förtroende i dessa relationer” (Rothstein 2003: 110ff). På samma sätt som med andra former av kapital kan socialt kapital återfinnas såväl på en individuell som på en kollektiv nivå (man talar ofta om generella nivåer av t.ex. utbildning och välfärd). Enligt Rothstein kan man då på motsvarande sätt uttrycka det sociala kapitalet i en organisation eller ett samhälle som ”mängden av sociala relationer multiplicerat med graden av förtroende i dessa” (ibid.). Samtidigt inser Rothstein dock problematiken i att finna kvantitativa mått för en dylik definition; man kan svårt jämföra t.ex. hur många kontakter person A har i jämförelse med person B och av vilken karaktär kontakterna är (starka eller svaga band o.s.v.) (ibid.). En ytterligare aspekt som Rothstein vill föra fram och som inte berörts så mycket i den tidigare forskningen är statens och de samhällsliga institutionernas roll i skapandet av socialt kapital. Enligt Rothstein är det nämligen staten och dess organisationer som antingen skapar eller underminerar det sociala kapitalet genom att de fungerar som modeller för pålitlighet. Detta är dock en diskussion som inte kommer att vidareutvecklas i detta sammanhang. Definitionerna som hittills presenterats innehåller alltså olika indikatorer för socialt kapital och det framgår också att det sociala kapitalet kan ha sitt ursprung antingen på individnivån eller på samhällsnivån. Indelningen i mikro- eller makrodimensionen bör dock inte ses som definitiv, utan överlappningar sker mellan nivåerna. Det är rimligt att tänka att det sociala kapitalet samtidigt är en resurs både för individen och för kollektivet (Stolle & Hooghe 2003: 23).” (Bäck 2012, 314-319)

Fråga 3 relaterar till Matti Pellonpääs artikel om yttrandefrihet som utgjorde bifogat material till urvalsprovet.

BESVARA FRÅGA 3: I det skriftliga urvalsprovet ingick frågor där du ombads diskutera problematiken och utmaningarna kring yttrandefrihet i Europa utgående från olika fall. Vilka problem och utmaningar lyfte du fram i ditt svar (2 p) och hur resonerade du när du valde att lyfta fram just dessa (2 p)?

(Artikel: "Yttrandefrihet, internationellt människorättsskydd och nationella myndigheter: Dialog och konfrontation" av Matti Pellonpää (2017).

Förberedelsestid: 1 min 30 sek.

Svarstid: 4 min.)

Modellsvar:

4 p: Den sökande tar upp flera av de teman som behandlas i artikeln gällande yttrandefrihetens problematik och utmaningar som hen valde att lyfta fram i det skriftliga provet, och kan utförligt beskriva dessa samt väva in dem i artikelns tema. Hen kan på ett trovärdigt sätt förklara bakgrunden till och resonemangen bakom vad hen valde att lyfta fram i det skriftliga provet. Det kommer klart och tydligt fram att hen har läst artikeln ordentligt samt förstått dess innehåll.

3 p: Den sökande kan redogöra för den problematik och de utmaningar gällande yttrandefrihet som framkommer i artikeln och som hen valde att lyfta fram. Det räcker att den sökande endast tagit upp ett tema ifall hen har kunnat förklara dess problematik och utmaningar på ett bra och utförligt sätt. Den sökande kan redogöra för resonemangen bakom hens val att lyfta fram de teman som belysts i artikeln och det kommer klart fram att hen har läst artikeln noggrant.

2 p: Den sökande kan till en viss mån redogöra för de teman i artikeln som hen valt att lyfta fram men går inte in på djupet gällande dessa och har kanske inte helt klart uppfattat vad artikeln handlar om. Resonemangen kan vara en aning orediga och även involvera teman utanför artikeln men som direkt kan kopplas till artikeln och dess innehåll. Den sökande går inte in på djupare resonemang bakom vad hen valde att lyfta fram i sitt svar eller gällande problematik eller utmaningar gällande artikeln men det kommer fram att hen har läst artikeln.

0,5-1 p: Den sökande tar upp något tema från artikeln som hen valt att lyfta fram men kan inte direkt koppla det till någon större helhet. Hen kan redovisa för temat på en ytlig nivå men vet kanske inte egentligen vad det handlar om. Hen har läst artikeln men kanske inte till fullo förstått dess innehåll och resonerar mycket lite om varför hen valt att lyfta fram vissa aspekter i sitt skriftliga prov.

0 p: Den sökande kan inte hänvisa till artikelns innehåll och redogöra för vad hen valt att lyfta fram i sitt skriftliga prov eller resonemangen bakom sina val. Det framkommer tvivel om att den sökande över huvud taget har läst artikeln.